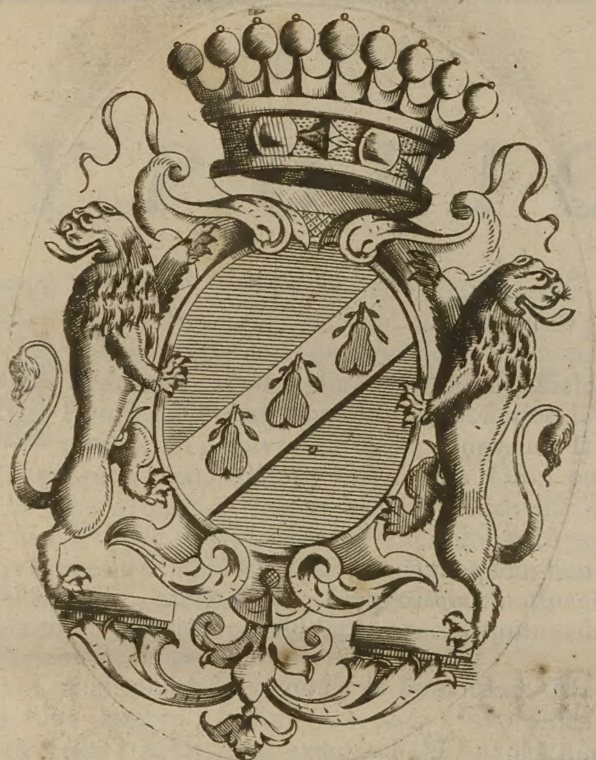

MEMORIÆ PERPETUÆ
ILLUSTRIS. DOM. DE LA PEYRONIE

DUM VIVERET

GALLIARUM REGIS CHIRIATRI PRIMARII,

REGI A CONSILIIS MEDICIS, &c.

AD POSTERITATEM

MUNIFICENCIA IN PATRIAM CIVIS MERITISSIMI.

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

DE HYPOPIO.

CULOS plurimis diverſiſque morbis obnoxios eſſe neminem latet. Eos inter alii palpebras vel cilia, aliique vias lachrymis in nares deducendis aptas, ipſumve bulbum, afficiunt. Pyoſis, ſeu oculi abceſſus ad poſteriùs illud morborum genus referri debet. Unguem, Diapyeſim & Hypopion complectitur. Unguis ſeu Onix puris eſt congeſtio inter corneæ pellucidæ lamellas; Diapyeſis abceſſus eſſe dicitur ponè uveam poſitus; Hypopion verò puris eſt collectio ſub corneâ, ubi ſecundùm naturam aqueus humor occurrit. Illius morbi cauſas ſigna, ſymptomata curationemque proſecuturi, brevem oculi Anatomen præmittendam eſſe neceſſarium *duximus*.

BULBUS oculi membranis conſtat & humoribus. Membranæ tres ſunt numero, ſcilicet Sclerotica, Choroïdea & Retina. Sclerotica craſſius atque exterius bulbi involucrum, illum penitùs circumvolvit. Duas in partes vulgò dividitur, poſteriorem nempè majorem quæ Sclerotica, Corneave Opaca dicitur, & anteriorem, minorem, Corneæ Pellucidæ nomine inſignitam. Sclerotica propriè dicta, denſa, albicans, compacta, plurimis irrigua vaſis, nerviſque dives, ſtructuram ferè inextricabilem exhibet, atque majus ſpheræ ſegmentum æmulatur. Illius craſſities à poſteriore ad anteriorem bulbi partem ſensìm decreſcit. Pediculum inſuper habet nerveum, poſteriùſque ſitum, qui nihil aliud eſt, quam nervi optici bulbum penetrantis extremum. Anteriori ſclerotices parti cornea

respondet, pellucida, crassior, conspicuis pervia poris (a); plurimisque lamellis arte facili separandis (b) coagmentata. Cornea pellucida in modum segmenti sphœræ minoris, majori sphœræ appositæ, elevatur, eaque nervo optico directè apposita videtur, licèt illius nervi insertio, inferior simùl (c) & interior, illius centro non respondeat. Corneam pellucidam sclerotices partem esse, uno fere ore asserunt anatomici: diversissimam tamen illarum esse structuram patet, tùm ex iis quæ de utrâque diximus, tùm ex eo quòd (d) sclerotica ossea in avibus, cartilagineaque in piscibus deprehendatur, & cornea pellucida eamdem ac in homine structuram, in utroque animalium genere, sibi vindicet. Aliundè corneam pellucidam scleroticæ tantummodò adhærere facilè demonstrari potest. Si enìm oculus integer, per plures dies, in aquâ communi macerandus relinquatur, atque ferventi aquæ per aliquot minutæ secundas immergatur, facilis erit sclerotices à corneâ separatio. Scleroticam à durâ matre, nervum opticum succingente, atque in membranam rursùs expansâ originem suam ducere vulgaris est opinio, cui quidem præter (e) Fallopii, atque celeberrimi (f) Winslow sententiam, adversantur illustrissimi Demours Medici & Ophtalmiatri Parisiensis observationes suprà expositæ.

CHOROIDEA altera bulbi tunica, scleroticæ ubiquè subjacet. Summè tenuis, in duas tamen abit

(a) Vid. Act. Reg. Sc. Acad. an. 1721 pag. 310.

(b) Oculus probè denudatus sic comprimatur, ut cornea maximam acquirat tensionem, tuncque subtilissimâ aciculâ summa illius superficies feriatur vulnusculo punctim inflicto, dissiliet elastica pellicula, rimaque nascetur: si cornea per eam rimam iterùm pungatur, altera dissiliet pellicula, novaque nascetur rima, & idem fiet centies, si centies pepugeris. Ex Academicis Boërhaave prælectionibus, tom. IV. p. 272.

(c) Winslow, *Traité de la Tête.* §. 227. Nervi optici extremitatem pupillæ directè obversari crediderunt Veteres: Verheyen deindè tradidit eumdem nervum inferiora versùs, globo implantari; Boërhaaveque locum hujus ingressûs ratione altitudinis, esse in medio, sed ratione latitudinis ità situm esse, ut ferè hæreat in tertiâ parte distantiæ ab angulo interno oculi, in diametro metiente oculi latitudinem. Vid. Verheyen, Corp. Hum. Anat. Tract. IV. Cap. XIV. p. 427. Boërhaave. Inst. Med. §. 525.

(d) Consul. ea que de corneæ structurâ, cum Reg. Scient. Academ. communicavit D. Demours Medicus & Ophtalmiater Parisiensis Illustrissimus, an. 1741.

(e) Observ. pag. 213.

(f) Loc. cit. §. 225.

lamellas quæ non nisi post diuturniorem in aquâ communi macerationem [a] à se ipsis in homine separari possunt. Lamellarum interior, Rhuischiana nuncupata, fusco humore successu temporis ad nigredinem vergente, totamque veluti choroïdeam inficiente, intùs illinitur. Vasa plurima, sanguinea, atque in modum vorticis disposita inter illius membranæ lamellas ubiquè ferè occurrunt. Exterior choroïdeæ lamella, interiori sclerotices superficiei communium vasculorum ope annectitur; mutua verò illarum adhæsio propè corneam pellucidam major est: fit autem ope circuli cujusdam albicantis, latitudinis [b] inæqualis, quem ligamentum ciliare vocant. Choroïdea à sclerotica hoc in loco secedit, & in modum septi transversi replicata uveam constituit, quæ medio circiter foramine, pupillâ dicto, perforatur. Anterior uveæ superficies variis distincta coloribus iridem quodam modo refert, posterior verò fusco nigrescente humore illita, fibras radiatìm dispositas striis albicantibus vel sub rubris distinctas exhibet. Fibræ prædictæ, ciliares processus appellantur. Non eadem est uveæ ac choroïdeæ structura; uvea namque fibris muscularibus radiatìm dispositis instruitur. Fibras quoque circulares, in mediâ illius crassitie supposuerunt Anatomici plerique, licèt illas nondùm detexerint. Eas tandem in bove [c] vidit Medicus & Ophtalmiater peritissimus, & auditoribus suis demonstravit. Fasciolam semilineam latam constituunt, quæ tenui priùs abrasâ quâ includitur membranâ, facilè conspici potest.

Retina tandèm tertia & interior bulbi membrana, interiorem choroïdeæ superficiem induit. *Pulposa est & vasculosa*, atque propè ligamentum ciliare terminari videtur, licèt inter processus ciliares usque ad lentis cristallinæ periferiam progrediatur, annotante celeberr. Winslow. [d]

Tres in interiore bulbi parte continentur humores, vitreus scilicèt, cristallinus & aqueus. Vitreus humor posterio-

(a) Vide Boërhaave Prælect. Academ. cum Notis Haller. Tom. IV. pag. 143.

[b] Primus observavit Winflow, ligamentum ciliare atque iridem inæqualis esse latitudinis, sic ut major illorum latitudo minori palpebrarum cantho respondeat. Vide Act. Reg. Scient. Acad. an. 1721. p. 310.

[c] David Mauchard, cujus peculiaris de Mydriasi dissertatio, super hanc rem præcipuè, legi meretur.

[d] Loc. citat. §. 223.

rem majoremque bulbi partem occupat. Corpus eſt pellucidum, vitro fuſo ſimillimum in modum ſpheræ coactum, foveâque criſtallinæ lenti excipiendæ deſtinatâ, in anteriore ſuâ parte excavatum. Ex infinitis numero cellulis humore limpidiſſimo repletis conſtare videtur. Cellulæ autèm illæ fiunt ex menbranulâ tenui, totum corpus vitreum involvente quam Vitream, Arachnoïdeam, Hyaloïdemve tunicam nuncupant; cujus interior lamella in interiorem illius craſſitiem reflectitur. Pars vitrei corporis anterior ſulcos plurimos radiatìm diſpoſitos, fuſco nigreſcente humore repletos, ciliaribuſque proceſſibus aptè reſpondentes, circà foveam criſtalinam poſitos, exhibet. Cellularis vitrei corporis ſtructura à Riolano [a] primùm excogitata facilè demonſtratur, ſi liquori leviter aceſcenti immergatur, vel quod meliùs eſt, gelu exponatur; tùnc enim [b] in minores abit criſtallos, tenui membranâ coercitos, quos ſummâ aciculâ à ſe invicèm ſeparare non impoſſibile eſt. Corporis vitrei cellulas inter ſe communicare concluditur, ex eo quòd oculus probè denudatus atque perforatus, brevi temporis ſpatio flacceſcat, maximamque ponderis ſui jacturam patiatur.

Cristallinus humor, anteriore corporis vitrei foveolâ excipitur. Corpus eſt pellucidum & lenticulare, cujus poſterior facies anteriore magìs convexa deprehenditur. Ponè uveam collocatur, illiuſque centrum pupillæ centro reſpondet. Conſtat ex lamellis pellucidiſſimis [c], vaſculoſis, concentricis, eâdemque ratione diſpoſitis ac diverſa ſtrata quibus cæpæ fiunt: tenui quoque includitur capſulâ membra-

[a] Tunica hyaloïdes *inquit* Riolanus, Anthropographiæ lib. IV. p. 273; *per ſubſtantiam humoris vitrei diffunditur, cujus interjectu concretus apparet, nec fluidus redditur, niſi frequenti ſectione ſolutis filamentis; tùnc in aquam fluentem liqueſcit.* Similem ferè in corpore vitreo ſtructuram admittit Morgagni adverſar. Anatom. VI. p. 106; dicit enim illud conſtare ex humore quodam aqueo, tenuiſſimis creberrimiſque membranulis, ferè ut intrà uvarum acinos fieri vidimus, interſepto.

[b] Vid. Act. Reg. Sc. Acad. an. 1741.

[c] Lens optimè depurata, detineatur in aquâ fervente; cruſta externa alba fiet, fibroſa & opaca. Deglubatur aciculâ lentè & patienter; adhibeatur microſcopium; ſecedet tota in pelliculas infinitè tenues, concentricas, quarum una poſt alteram ſeparari poterit, omnes autèm reticulatis nexibus conjunctæ erunt. Hæc ſunt ipſamet Boërhaave verba. Vid. Prælect. illius Acad. tom. IV. pag. 188. Exteriora lentis criſtallinæ ſtrata molliora eſſe obſervavit Morgagni adverſar. Anatom. t. VI. pag. 90. Vidit quoquè humorem quemdam aqueum, inciſâ tunicâ criſtalloide in vitulis, bobus & ipſomet homine prodeuntem.

nacea, atque duabus tunicæ vitreæ lamellis [a] efformata. Lentis cristallinæ colorem & consistentiam, pro diversâ ætate differre, coràm Regiâ Scientiarum Academiâ demonstravit D. Petit Medicus Parisiensis illustrissimus. Reliquam & anteriorem bulbi partem aqueus occupat humor, lympidus, pellucidus, saporisque necnon odoris-expers. Spatium cristallinum inter & corneam positum adimplet. Spatium autèm illud, in duas partes seu cameras vulgò dividitur, anteriorem nempè, quæ præ uveam occurrit, & posteriorem quæ ponè uveam existere dicitur. Quidam cameras illas æquales supponunt, alii verò asserere posse arbitrantur anteriorem [b] quadruplo majorem esse, adeòque minimam esse cameram posteriorem, cùm humoris aquei in utrâque contenti quantitas, vix grana quatuor pendat. Paucissimi tandem sunt, [c] qui nullam esse cameram posteriorem, uveamque cristallinæ lenti immediatè apponi contendant. Huic sententiæ favere videntur sulci vitreo corpori insculpti, necnon sedula oculorum congelatorum inspectio, in quibus nullam aquei humoris partem uveæ postpositam observare unquàm potuit illustrissimus D. Lieutaud. Contrariæ, si quæ sint, observationes, nullius momenti sunt habendæ, cùm partium à morte collapsus variæque mutationes gelu inductæ, naturalem illarum dispositionem pervertant.

VASA plurima sanguinea, pluresque nervi bulbum subeunt, & variis illius partibus impertiuntur. Arteriæ ab internâ carotide originem suam trahunt, inde verò per foramen opticum & fissuram sphenoïdeam è calvariâ egressæ, posteriorem sclerotices partem, subjectamque choroïdem pervadunt, & utrique necnon retinæ distribuuntur. Ex ultimis illarum ramusculis fiunt vorticosa choroïdis vasa, circulique arteriosi ponè uveam conspiciendi, quorum alter ligamento ciliari, alter verò pupillæ propior est. Totidèm venæ ab ophtalmico sinu oriundæ prædictis arteriis respondent. Nervi à primo quinti paris ramo tertioque pari procedunt, mediante ganglio lenticulari; posteriorèm quoque sclerotices partem,

[a] Cristalloïdem tunicam, pro tendineâ processuum ciliarium expansione habet Morgagni loc. cit.

[b] Heister compend. Anat. Not. 51 pag. 96. Petit Act. Reg. Scient. Acad. an. 1722. 1728.

[c] Winslow Act. Reg. Scient. Acad. an, 1721 Lieutaud, *Essais Anatomiques*. pag. 151. &c.

non longè ab optico nervo pervadunt, deindè ad ligamentum ciliare progrediuntur, ibìque desinere videntur. Indè est sanè, cur D. Lieutaud suspicatus fuerit ligamentum ciliare plexum esse nerveum, cujus ope minores nervorum ramuli uveæ corneæque pellucidæ distribuuntur.

OCULORUM inflammatio proxima est Hypopii causa: quæcumque ergò ophtalmiam producere valent, plethora scilicet, prava humorum indoles, vasorum atonia vel coarctatio, oculorum vulnera, contusiones, ictus &c. inter remotas illius causas annumeranda veniunt. Hypopii diagnosis ex eo deducitur, quòd pus sub corneâ congeratur, initio parcum & albescens, deindè verò copiosiùs & morâ flavescens, idque paulatìm ascendat, pupillæ limbum attingat, & spatium aqueo humori destinatum adimpleat. Incipiente morbo molestus fit luminis sensus, mox oculorum acies imminuitur, ægerque deindè colores vividiores, ipsumque lumen à tenebris vix discernit. Pupilla segniorem contractionis & dilatationis motum obtinet, eoque magìs arctatur, quò puris augetur quantitas. Adest plerumque simùl ophtalmia cum dolore pulsatorio in oculo vel tempore lateris affecti. Nauseis denique, febri symptomaticâ, insomniis, delirio & convulsionibus aliquandò supervenientibus, non minùs de vitâ, quàm de ægri oculo agitur. Fatendum tamen est posteriora illa Hypopii symptomata rariora esse, illumque morbum periculi minùs quàm incommodi afferre. Huic enìm ut plurimùm succedit visûs imbecillitas, sivè pendeat à cicatrice quâdam corneæ, sivè ab humoris aquei pelluciditate imminutâ repetenda sit. Aliundè, si pus sibimet ipsi committatur, acriusvè existat, vel internam oculi structuram pervertit, vel corneam erodit, tùncque pellucidæ corneæ collapsus & præternatularis illius cum uveâ cohæsio, necessarium humoris aquei effluxum sæpiùs consequuntur.

HYPOPII curatio diversa est pro diversis circumstantiis. Si minor sit puris sub corneâ congesti quantitas, paucioraque urgeant accidentia, illa topicis discutientibus, sub cataplasmatis, fotûs, colliriivè formâ admotis ut plurimùm obtinetur. Levis quoque oculi affrictus ad eumdem scopum conducit. Hanccè curandi rationem, quam maximo cum successu pluries adhibuisse, celeberrimo [a] Mauchard

[a] Videatur illius dissertatio de Hypopio.

teſtatus eſt Wolhouſius, à Juſti Opthalmiatri Romani methodo non multum differre videtur : repetitis namquè capitis motibus & ſuccuſſionibus, Hypopion ſolvere noverat, teſte Galeno. Simile quid obſervaſſe dicit Heiſterus [a]. Cùm enim vir quidam poſt inſtitutam Hypochimatis operationem, ſanguinis ſub corneâ collectione laboraret, iterque ſatìs longum in rhedâ ſuſcepiſſet, ſanum & ab omni incommodo liberum illum rediiſſe, vidit autor præſtantiſſimus. Si verò Hypopion gravioribus ſtipetur accidentibus, media quæcumque, præter operationem reſpuit. In eo autèm conſiſtit, ut pus ſub corneâ collectum, idoneâ inciſione educatur. Illam inſtrumentis à D. Daviel pro aperiendâ corneâ, nupèr excogitatis, facilè celebrandam eſſe cenſemus. Ut inſtituatur, æger in ſedili luci oppoſito collocari debet, ejuſque caput miniſtro à tergò ſtante contineri: deindè, velato priùs oculo ſano, Chirurgus ex adverſo poſitus ſuperiorem oculi affecti palpebram elevari jubet, inferioremque ſiniſtrâ deprimit; tùm ancipiti & incurvâ acu mediam & inferiorum corneæ partem dextrâ pervadit, latum vulnus inſtrumenti aciem ab uveâ declinando, illi infligit, forficibuſque incurvis aperturam hìnc & indè dilatat. Veteres corneæ ſectionem, lanceolâ armatâ celebrabant, ne ſcilicèt, inſtrumento profundiùs adacto, ſubjecta læderetur uvea. Hæc pluribus etiàm nunc authoribus commendatur, licet corneæ craſſitiem pervadere, ſufficientemque inciſionem ob figuræ ſuæ rectitudinem perficere eam non poſſe certiſſimum ſit. Job-à-Meckreen [b] Chirurgus Amſtelodamenſis peculiare *inſtrumentum, breviùs, acuminatum, globulo non longè* à cuſpide armatum, manubrioque longiore *inſtructum* excogitavit. Globulus quidèm aciei vicinus majori illius penetrationi obſtare debet, verùm partes incidendas Chirurgi oculis ſubducit. Wolhouſius tandèm, Heiſterus & Platnerus acum ſetaceis celebrandis aptam, incurvam, triangularique acie conſpicuam proponunt, cujus craſſities & figura, ſummæ corneæ reſiſtentiæ minùs accommoda eſſe videntur. Peractâ inciſione, pus cum aqueo latice prorumpit; quòd ſi difficilius effluat, paucâ aquâ egelidâ ſyphonis ope injectâ, prono vè ægri decubitu, educendum eſt. Vult Heiſterus ut leviori bulbi compreſſione illud eliciatur, idque ſyphonis ope

[a] Chirur. part. II. Sect. II. Cap. IX.
[b] Obſerv. Chirur. Cap. X. pag. 63.

sugendum esse alii arbitrantur. Timendum verò foret, ne vel levissimâ compressione lens cristallina è suâ sede dimoveretur, uti in Hypochimatis extractione fieri novimus, Wolhousioque accidisse refert illustriss. [a] Mauchard, ipsumvè corpus vitreum suctione attraheretur. Summa deindè quies, diæta tenuis, venæ sectiones, potusque refrigerantes & hypnotici &c. commendantur pro renatâ, vulnusque deffensivis & discutientibus medicamentis, ad cicatricem juxtà cognitas artis leges, perducitur.

Hypopion sibimet-ipsi commissum, vel internam oculi structuram pervertere, vel corneam erodere, sicque viam sibi parare diximus. Posteriore hoc in casu, aqueus humor penitùs effluit, pellucidaque subsidens cornea super uveam concidit, & cum illâ sæpiùs coalescit. Affectus ille Synechia dicitur. Irregularem pupillæ figuram conciliat, nimiamque parit illius dilatationem. Indè facile deducere est cur visus in illo morbo plùs minùs sibi constet, impediatur & molestus evadat. Hæc symptomata præsentem synechiam satìs indicant; certiùs autèm cognoscitur, si cornea maculas exhibeat, irisque pro diverso luminis gradu dilatari & constringi nequeat. Quòd si verò majores corneæ maculæ iridem Chirurgo subducerent, oculi à latere inspectio, internam illius dispositionem luculenter demonstraret. Synechia multiplici ratione curari valet. Qui primus illam descripsit illust. Demours, [b] maculam corneæ, adhæsionis loco, caustici lapidis ope inducendam esse arbitratur. Hæc operatio summam prudentiam requirit: timendum enim est ne solutæ medicamenti particulæ latiùs serpant, totamque corneam inficiant. Leviter ergò admovendum est, atque oculus vice quâlibet aquâ tepidâ debet abstergi. Instrumentum quoque, in modum cochlearis efformatum medioque foramine pervium, nec non oculo affecto superponendum, idem Autor proponit. Vitrum fuscum aut subviride, quo lumen infringeretur, eosdem sanè præstaret effectus. Aliundè corneæ cum uveâ adhæsionem ancipiti acu per minorem oculi canthum, in humoris aquei cameram immissâ solvere non impossibile est. Hanc operationem mente jam dudum assecuti fueramus, cùm illam in peculiari celeberrimi Mauchard Dissertatione de Synechiâ propositam vidimus, atque ab Ophtalmiatro Gallo cum suc-

[a] Loc. cit.
[b] *Essais d'Edimbourg*, tom. 1. ad calcem.

ceſſu celebratam fuiſſe didicimus; ſolutâ præternaturali partium cohæſione vulnus ad cicatricem perducendum eſt, cavendumque ſimul ne morbus recurrat. Cùm enim cornea humoris aquei effluxu ſubſideat, ſuper uveam denuo concidit, mutuuſque fit inter illas contactus, donec novus affluens humor, debitam oculo formam conciliet. Contactus autem ille nullius erit momenti, ſi ſanus oculus luci & tenebris per viginti quatuor horas pluries exponatur, ſicque alterni contractionis atque dilatationis motus in utrâque pupillâ cieantur. Synechiam hâc methodo facilè prævertendam eſſe patet, quotieſcumque cornea ſponte aperitur; naturalem tamen illius aperturam lanceolâ, ſtili ſulcati Platneri, acûſvè incurvæ à celeberrimo D. de la Faye in ſuis ſuper Dionyſium notis propoſitæ ope, hoc in caſu dilatare, ſatiùs nobis videretur.

QUÆ gravioribus oculorum contuſionibus, criſtallinæque lentis in Hypochimate depreſſioni ſuccedunt ſanguinis ſub corneâ congeſtiones, ab Hypopio vix differunt, earumque curatio topicis reſolventibus aut corneæ ſectione tentanda eſt, proùt major vel minor adeſt ſanguinis congeſti copia, pauciorаque vel graviora urgent accidentia. Corneæ quoque ſectio celebranda foret, ſi tantùm ſanguinis in anteriorem oculi cameram effunderetur, ut illiùs reſolutio naturæ vires ſuperare videretur, licèt nulla forent accidentia [a], maximave hydrargiri quantitas poſt venereæ luis curationem ſub corneâ colligeretur utì Wolhouſium obſervaſſe dicunt.

[a] Felix illius methodi exemplum habetur in Actis Reg. Scient. Acad. an 1709.

Has Theſes, DEO DUCE, & Præſide M. PETRO BASSUEL *Artium Liberalium & Chirurgiæ Magiſtro, Regiæ Chirurg. Acad. Conſiliario, Profeſſore & Demonſtratore Regio, necnon Antiquo Scholarum Moderatore,* tueri conabitur PETRUS-STEPHANUS LE MAIRE, Verſalienſis, Artium Liberalium Magiſter.

de Versailles

PARISIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Martis decimâ quintâ, anno ſalutis 1757, *à ſeſquiſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PRO ACTU PUBLICO
ET MAGISTERII LAUREA.

Typis Viduæ DELAGUETTE, Collegii & Academiæ Regiæ Chirurg. Typographi, viâ San-Jacobeâ.